

**Parlamento Pirmininkės R. Metsolos kalba Europos Vadovų Tarybos susitikime
2023 m. gruodžio 7 d., ketvirtadienis**

Labas rytas visiems,

2022 m. birželio 23 d. pradėtas svarbus Europos projekto etapas. Tą dieną ši Taryba pasiekė istorinį susitarimą suteikti Ukrainai ir Moldovai šalių kandidačių statusą ir pasiūlyti Sakartvelui aiškia europinę perspektyvą.

Per pastaruosius pusantrų metų Ukraina sparčiai darė pažangą siekdama visų savo tikslų ir patvirtino būtinus teisės aktus ir reformas, net ir pačiomis sudėtingiausiomis sąlygomis.

Tas pats pasakytina ir apie Moldovą.

Mieli kolegos,

esame dar vienos mūsų Sąjungos istorinės akimirkos liudytojai. Nuo mūsų priklausys, ar šia istorine galimybe bus pasinaudota, ar ji taps istorine nesėkme.

Labai dažnai vieną nuo kitos skiria visai nedaug.

Metas išpildyti duotą pažadą. Parodyti vienybę ir solidarumą. Parodyti drąsą ir ryžtą. Parodyti, kad tai gali būti naudinga visiems.

Kitas žingsnis – pradėti stojimo į ES derybas su Ukraina ir Moldova.

Suprantu, kad tai yra reikšmingas sprendimas, ir suprantu, kad kai kuriems prie šio stalo jis nebuvo lengvas, gerbiu tai. Tačiau šis sprendimas nėra politinės naudos siekis. Šis sprendimas grindžiamas nuopelnais, pagarba mūsų kriterijams ir suvokimu, jog kiekviena tauta renkasi savo kelią, kaip pasiekti mūsų nustatytus objektyvius tikslus.

Susiklostė tokios pasaulinės geopolitinės aplinkybės, kuriomis neveiklumas taip pat turi savo kainą.

Kaip vakar sakiau ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikime, mums visiems atsivėrė naujų galimybių langas. Nederėtų jo užtrenkti.

Norėčiau patikinti, kad, ruošiant kaimynines šalis įstoti į ES, esame pasirengę padaryti tai, ką privalome. Europos Parlamentas ir Ukrainos Aukščiausioji Rada jau palaiko tvirtus santykius. Visai neseniai abu parlamentai pasirašė susitarimo memorandumą dėl paramos parlamentinei demokratijai. Taip mes, Europos Parlamentas, galime praktiškai padėti Ukrainai pasirengti būsimam stojimui į ES.

Tas pats pasakytina ir apie Moldovą. Jau matyti, kad mūsų paramos demokratijai programos ir glaudus bendradarbiavimas su Moldovos parlamentu padeda Moldovai žengti europiniu keliu.

Plėtra yra mūsų patikimiausia geopolitinė, strateginė ir į ateitį orientuota investicija. Jos nešamų pokyčių galią puikiai pažįstame. Nuopelnais grindžiama plėtra stiprina mūsų žemyną, mūsų Sąjungą ir gyvenimo būdą.

Vakarų Balkanuose turime būti atsargūs, kad abiejose pusėse nesumažėtų užmojai ar motyvacija. Visi matome nerimą keliantį proeuropietišku nuotaikų silpimą regione, net ir tarp jaunimo. Viltis turi virsti apčiuopiamais rezultatais, antraip ji išgaruos.

Kiekviena šalis kandidatė turės pasirinkti savo nuopelnais grįstą kelią siekiant narystės. Lengva nebus ir daugelis čia esančių prisimena bei gali paliudyti, kad tam taip pat prireiks laiko.

Kol šalys reformuojasi ir keičiasi, turime būti pasirengę daryti tą patį. Tai reiškia, kad reikia tęsti diskusijas dėl to, kaip turi atrodyti Europos Sąjungos ateitis, pradėdant nuo Rumunijos ir Bulgarijos priėmimo į Šengeno erdvę.

Žvelgiant į ateitį, Europos Parlamento pozicija reformų klausimu, išsamiai išdėstyta pranešime dėl Sutarties keitimo, yra geras pagrindas svarstymams šia tema ir tikiuosi, kad ji bus aptarta kitame susitikime.

Tuo tarpu toliau vyksta karas Ukrainoje. Mūsų politinė, karinė, humanitarinė ir finansinė parama turi išlikti nepajudinama, net jei darosi vis sunkiau ją teikti. Tai ne tik moralinė, bet ir strateginė pareiga. Taip pat svarbu pasiekti susitarimą dėl naujos 50 mlrd. EUR Ukrainos priemonės. Europos Parlamentas dėl jos balsavo spalio mėnesį. Nes kalbame apie investicijas ir augimą. Tiek Ukrainoje, tiek Europoje.

Ukrainos priemonė padės atstatyti ir modernizuoti Ukrainą bei atgaivinti jos ekonomiką, o tai reiškia, kad ateityje reikės mažiau biudžeto paramos.

Mūsų tikslas – tapti stipresniais, vieningesniais ir konkurencingesniais vis labiau kintančiame ir priešiškame pasaulyje – turi būti paremtas pakankamais ištekliais. Daugeliui vis dar atrodo, kad mes tiesiog atitoliname neišvengiamą būtinybę priimti sunkius finansinius sprendimus.

Pandemija, invazija į Ukrainą, klimato kaita, energetinė ir pragyvenimo išlaidų krizė – visa tai turėjo neigiamų padarinių. Dėl didėjančių palūkanų normų padidėjo mūsų priemonės „NextGenerationEU“ skolinimosi išlaidos. Mūsų daugiametė finansinė programa pasiekė savo ribas, nes atsirado naujų užduočių, dėl kurių visi sutarėme. Todėl Europos Vadovų Taryba turi pasiekti tokį susitarimą, kuriuo būtų atsižvelgta į Sutartyse numatytas Europos Parlamento, kaip biudžeto valdymo institucijos, prerogatyvas; kuriuo būtų pasiūlytas struktūrinis skolinimosi išlaidų valdymo sprendimas, o pažanga nuosavų išteklių srityje būtų šio sprendimo dalis; kuriuo būtų išsaugomos bendros Sąjungos vertybės ir nepakenkta teisinės valstybės principui; kuriuo būtų užtikrintas veiksmingas ES atsakas į krizes ir nenumatytas aplinkybes ir kuriuo nebūtų dar labiau sumažintos pavyzdinių programų, daugeliui tapusių apčiuopiamiausiu Europos Sąjungos dalimi, lėšos.

Būtent todėl Europos Parlamentas ne kartą ragino persvarstyti DFP ir mes esame pasirengę skatinti šią diskusiją.

Juk susitarėme dėl pirmojo pasaulyje Dirbtinio intelekto akto ir Ypatingos svarbos žaliavų akto – dėl jų Parlamentas balsavo prieš dvi dienas. Juk kartu sėkmingai didiname savo energetinę nepriklausomybę ir skatiname švarią energiją. Juk priėmėme teisės aktus dėl dujų laikymo ir dujų poreikio mažinimo, taip pat baigiame elektros energijos rinkų reformą. Juk pirmaujame pasaulyje vykdydami pažangią rinka grindžiamą klimato politiką.

Pasiekėme tai, kas atrodė neįmanoma. Galime ir vėl tai pakartoti.

Tas pats pasakytina apie mūsų veiklą Artimuosiuose Rytuose, kur turime dėti dar daugiau pastangų sprendžiant humanitarinę padėtį Gazoje ir šalinant spalio 7 d. teroristinio išpuolio Izraelyje ir platesniame Artimųjų Rytų regione padarinius. Europos Sąjunga gali imtis vadovaujamo vaidmens planuojant tolesnius veiksmus ir ateitį, padedant atstatyti ir kurti valstybę, taip pat siekiant tikro, tvaraus ir ilgalaikio stabilumo, grindžiamo dviejų valstybių sambūviu. Net siaučiant karui turime kalbėti apie taiką, apie tai, kaip išgelbėti nekaltųjų gyvybes, kaip sustabdyti terorą ir laikytis tarptautinės teisės, apie tai, kaip šiandien galėtume sudaryti sąlygas palestiniečiams atsikvėpti ir suteikti viltį Izraelio gyventojams. Taip pat turime užtikrinti, kad Vakarų Krantas netaptų naujuoju karštuoju tašku regione.

Galiausiai leiskite kreiptis dėl Migracijos ir prieglobsčio pakto. Per dešimtmetį dar nebuvo taip arti susitarimo. Turiu daug vilties. Turime pasinaudoti šia proga. Susitarimas dėl šio dokumentų rinkinio iki metų pabaigos reikštų lemiamą konstruktyvių proeuropietiško centro jėgų pergalę prieš prasidedant Europos Parlamento rinkimų metams. Turime parodyti, kad Europa gali išspręsti mūsų piliečiams rūpimus klausimus.

Mieli kolegos,

ant mūsų pečių gula atsakomybė priimti teisingus sprendimus. Net jei jie sudėtingi. Reikia judėti pirmyn. Reikia rasti kompromisus. Juk būtent dėl to esame politikoje. Kad laimėtume kovas, kurios atrodo beviltiškos tol, kol galiausiai nelaimima. Turime daug patirties sėkmingai vykdydami teisėkūros darbą.

Europa įrodė, kad galime lyderiauti, kad galime priimti reikiamus sprendimus, ir šiandien vėl galime rodyti pavyzdį.